

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quid Capitula ad reducendam honestatem præstare debea[n]t. cap.viii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Huius privilegij violatores à nullo quàm à Papa absolvi possunt.

incurrere. Aqua quidem excommunicationis sententia absolvi nequeant nisi à nobis, vel per nos deputatos, praterquam in mortis articulo constituti. Præsentem à die affixionis præsentium ad valvas Basilicæ principis Apostolorum de urbe, ex certa scientia quocumque ligare volumus, & arctare. Non oblitamur Apostolicis & quibuscumque generalibus, aut provincialibus, aut synodalibus conciliis, edictis, constitutionibus, ordinationibus, & Apostolicis privilegiis, per quos status præsentium impediri posset quomodolibet, vitari ferri; etià si de illis eorumque totis tenoribus habentur esset in præsentibus mentio specialis; & quæ præsentibus volumus haberi pro sufficenter expressis, ceteris cõtrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum

Porro vt Canonici & alij ecclesiastici, præsentium concilij Tridentini decreta in exemptionem suam derogationem ecclia ad reducendam, & restituendam, per debitam disciplinam, vitæ ac morum honestatatem, & pietatem, æquiori, & benigniori ferant animo cogitent eandem ob causam contra laicorum exemptionem, quibus tamen liberior & laxior viuentium

a sess. 24. de refor. cap. 10.

Synodo promanuisse decretum vt Episcopi, vt ipsi quem regunt populum possint in officio, atq; obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad visitationem, & morum correctionem subditorum suorum spectant, & potestatem habeant, etiam tanquam Apostolicis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi & exequendi iuxta canonum sanctiones, quæ illis ex præsentia sua pro subditorum emendatione, ac diocesis utilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi visitatione, aut morum correctione agitur, exemptione vlla inhibito, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam interposita, executionem eorum, quæ his madata, decreta, aut iudicata fuerint, quoque modo impediatur, aut suspendatur.

In quibus causis populo contra Ordinarios suos ad optata est exemptio.

Quid, Capitula ad reducendam honestatem præsentium debeant. CAP. VIII.

Eccliarum cathedralium, & collegiarum capitula, quibus iurisdictio in eos, qui de Capitulis

... sunt, competit, omnē quoque nauare debent
... ut malos mores, atque excessus, & abusus om-
... erumpent, ac profligent: Et si qui nunc eueniant
... & vitia, diligenter, ac prudēter statim corri-
... atque in suos subditos vitæ, ac morū honestatem
... cuiusimē reuocent, & diligentissimē conseruent.
... ea quæ præclarè in sacro concilio Tridentino de
... delinquentiū (sine qua disciplina consiste-
... potest, statuta sunt, districtissimē obseruari Syn-
... nostra provincialis Mechliniensis mandauit: &
... tam necessaria moras pateretur, si de iurisdic-
... aut per quos correctio fieri deberet, suboriretur
... ut; vt liuū & discordiæ occasio præcideretur,
... per modū prouisionis, vt Capitula cathedra-
... & aliarum ecclesiarum; tam quoad Canonicos,
... dignitate existentes, quàm quoad Capellanos,
... & alios ecclesiarum habituatos, rōnerēt iu-
... & cognitionem tam in criminalibus,
... uilibus per præuentionem: hoc est, vt possint
... Capitula Episcopum, dolo, & collusionē sublatis, præ-
... iis tamen tantum casibus, quibus hætenus iu-
... habuerunt. Quam quidē præuentionem
... Episcopi citatio. Nam sine scitu deputato-
... facta excludet.

... Canonicos verò collegiatarum ecclesiarū, etiam
... dignitate existant, necnon capellanos, vicarios,
... & alios quoscumque ecclesiarum cathedralium, seu
... collegiatarum beneficiatos, Episcopi in criminali-
... & civilibus causis iurisdictionem & correptio-
... ne deputatis Capitulorum (quos Synodus Tri-
... singulis annis eligi voluit^c) exercere po-
... nisi a Capitulis præuienti fuerint, vt dictum
... Sic tamen quod Capitula in illis casibus, in qui-
... conceditur eis punitio, sequantur decreta concilij
... Tridentini: Alioquin eorū correctione non obstante,
... perunt delinquentes per Episcopos iteratō puniri^d.
... Si inter Episcopos, & Capitula huius provinciæ di-
... acriter de præueniendo in prauorum mo-
... excessuum, & abusuum correctione, & emen-
... ratione laboratum & certatum fuisset, omnia decreta,
... & sta-

a Concil. Trid.
sess. 25. de re-
for. cap. 6.

Disciplina cō-
sistere nō potest
sine correctione
delinquentium.

b tit. de cor-
rect. cleric.
Quomodo &
in quos Capitu-
lorum iurisdic-
tio salua reli-
ctā sit in pro-
uincia Mechli-
niensi.

c sess. 25. dere-
form. cap. 6.
d Concil. Me-
chlin. d. 11. ca. 2.
Capitula eccle-
siarū collegia-
tarum in corre-
ptione sequi de-
bent decreta
Concilij Trid.
Quid negligē-
tiæ reformatio-
nis malū in hac
provincia pepe-
terit.

& statuta SS. concilij Tridentini & huius personarum accuratissime obseruata, & ecclesiastica disciplinae quoque honestas pristino suo vigori restituta esse, & mirabile omnino est, quod ecclesia non sic prorsus, spoliata, & destructa fuisset; nec Episcopi, & alij ecclesiastici rebus omnibus, & bonis praerogatiua inopia, & egestate pressi, exulare deberent. Nemo si clerus vel nunc tandem resipisceret, & moresque suos prauos vltro, & sua sponte emendaret, vel saltem à Superioribus suis debite reuerentiam sperarem Deum, nobis, sicuti videmus, & summe vehementer iratum, statim placatum iri. Quam haec negligentia, & coniuuentia peccatorum hoc omni nunc & deinceps diligentia, cura, & sollicitudine refarciendum, & recompensandum est; habentibus Superiores omnes, ad quos correctio pertinet, perpetuo in memoria hoc Innocentij III. dictum: Praeterea Praelati ad corrigendum subditorum excellentissime clericorum, & reformandos mores, praesentibus ac diligenter intendant, ne sanguis eorum de manibus requiratur. Et cum sit indubitatum mandatum, ut nihil statuatur, quàm ut bene ordinata obseruentur, rectè & districte praecipit Synodus provincialis Mechliniensis^b, Louanij celebrata anno 1565. Episcopis, & aliis Praelatis, ad quos pertinet extorquere, ut eo studio, eaque vigilantia incumbant in executionem omnium decretorum provincialis concilij Mechliniensis (à quo omnia, & singula decreta sancti Concilij Tridentinae recepta sunt, & mandata obseruantur) calamitosus ecclesiae status requirit; & ut de obsequiis à se praestita in proxima quaque Synodo Praevident bonam rationem reddere possint.

Ob neglectam disciplinam, & fraternam correptionem mala proueniunt. CAP. IX.

^a lib. 1. de ciuitate, Dei ca. 9.

D Augustinus de causis correptionum, per quas boni, & mali pariter flagellantur, & castigantur, dicit: Quis tandem, inquit, reperitur, qui non dem ipsos, propter quorum horrendam superbiam, luxuriam, & auaritiam atque execrabiles iniquitates,

Quid ex vita morumque nosse, & inuicem emendatione sperandum sit.

^a c. irrefragabili, de offic. Ordin.

^b tit. de visitat. cap. 2.

Utinam hoc statutum diligentius & perpetuo obseruaretur.